

Les delimitacions de les creus de terme

PATRIMONI. Abans que existís la cartografia i molt abans de la digitalització actual de la superfície terrestre, per conèixer els límits entre territoris es feien servir unes fites de pedra amb diversos símbols.

Les més senzilles eren unes fites petites amb l'escut de Manresa. al voltant de la Sèquia n'hi havia de més grans, també amb l'escut i amb diverses inscripcions. Finalment, els senyals més evidents i vistosos eren les creus de terme. A Manresa se'n conserven set: la de la Culla, la de la creu Guixera, la de coll Manresa, la del pont Nou, la del pont Vell, la del Tort i la de l'Agulla. La majoria són d'origen medieval, però normalment eren de pedra sorrenca i estan molt desgastades, de manera que han estat substituïdes per còpies actuals, mentre que les originals es conserven al Museu Comarcal.

Les més completes són les de la Culla, la Guixera, la del pont Nou o la del Tort. La de la Culla està composta per un basament de vuit costats de pedra buixardada, un arbre o fust de secció quadrangular amb cantells bisellats i una creu de pedra senzilla. La creu Guixera també té el mateix tipus de peu amb decoració a la part superior, d'uns 60-70 cm d'alçada, el fust de la columna és d'estructura quadrada amb cantells rebaixats i a la part superior presenta un collarí d'on surt una nova estructura de sis cares. La del pont Nou actualment consta de dos graons, un basament prismàtic de pedra motllurat a la base i a la part superior i una columna de vuit cantons amb collar metàl·lic, capitell en forma de caseta, amb 4 cares humanes esculpides a cadascun dels costats i una creu de ferro forjat amb dos personatges al peu. Finalment, la creu del Tort és de pedra i té una ornamentació molt rica. La base, de vuit costats i molt decorada, té un fust que conté la imatge d'un personatge (probablement Sant Ignasi) amb una teuladeta sobre el cap. La part superior d'aquesta columna és més ampla i està treballada de manera molt ornamental amb la repetició, en totes les cares, d'una mena de finestra protegida per un arc. El conjunt està coronat per una creu de pedra.

El catàleg de patrimoni protegeix aquests béns de manera que no es permet cap intervenció que en desfiguri o malmeti la seva imatge per seva importància històrica i artística.

PER SABER-NE MÉS:

- SARRET i ARBÓS, Joaquim: *Les creus de pedra de Manresa*, a *Butlletí del Centre Excursionista del Bages*, any IX. Març - agost de 1913, núm. 60, 61 i 62.

Foto: Francesc Rubí